

Sygn. akt SDI 25/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

SSN Dariusz Świecki

Protokolant Anna Kuras

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Naczelnej Rady Adwokackiej
Piotra Wołkowickiego,

w sprawie **adwokata M. W.**,

obwinionego z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 3 września 2015 r.

kasacji, wniesionej przez obrońcę obwinionego,

od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 4 października
2014 r.,

zmieniającego orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...] z dnia 6
maja 2014 r.,

**uchyla zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazuje Wyższemu
Sądowi Dyscyplinarnemu Adwokatury do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Orzeczeniem Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...] z dnia 6 maja 2014 r., adwokat M. W. został uznany za winnego tego, że:

- I. będąc obrońcą ustanowionym z urzędu oskarżonego M. P. w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym [...] wbrew ustaleniom poczynionym z oskarżonym nie złożył apelacji od wyroku z dnia 21 października 2009 r. w/w Sądu oraz ukrywał ten fakt przed reprezentowanym przez siebie oskarżonym, czym dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r, Nr 46, poz. 1188) w zw. z § 6, 8, 49 oraz 56 Zbioru Zasad Etyki i Godności Zawodu i za to na podstawie art. 81 ust. 1 pkt. 4 i ust. 3 Prawo o adwokaturze wymierzono mu karę zawieszenia w czynnościach zawodowych na okres 5 lat oraz zakaz wykonywania patronatu na okres 10 lat;
- II. będąc obrońcą ustanowionym z urzędu oskarżonego M. P. w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym [...] nie stawił się na rozprawach w dniach 17 maja 2012 r. oraz 6 czerwca 2012 r. uniemożliwiając rozpatrzenie wniosku oskarżonego o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji, czym dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 Prawo o adwokaturze w zw. z § 30 ust. 1 i 2 oraz § 6, 8 i 49 Zbioru Zasad Etyki i Godności Zawodu i za to na podstawie art. 81 ust. 1 pkt. 2 Prawo o adwokaturze wymierzono mu karę nagany;
- III. będąc zobowiązanym w pismach Okręgowej Rady Adwokackiej w [...] z dnia 10 stycznia 2012 r., 17 lutego 2012 r., 12 marca 2012 r. oraz 23 kwietnia 2012 r., do złożenia Okręgowej Radzie Adwokackiej wyjaśnień dotyczących skargi M. P. oraz zawiadomienia Sądu Okręgowego, nie udzielił on temu organowi jakichkolwiek wyjaśnień, czym dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 Prawo o adwokaturze w zw. z § 61 oraz § 64 Zbioru Zasad Etyki i Godności Zawodu i za to na podstawie art. 81 ust. 1 pkt. 1 Prawo o adwokaturze wymierzono mu karę upomnienia;
- IV. w dniu 12 lipca 2012 r. podczas rozprawy przed Sądem Okręgowym przedstawił Sądowi świadomie nieprawdziwe informacje, działając na

niekorzyść M. P., którego był obrońcą z urzędu, czym dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 ust. 2 oraz § 6, 8, 11 i 43 Zbioru Zasad Etyki i Godności Zawodu i za to na podstawie art. 81 ust. 1 pkt. 4 i ust. 3 Prawo o adwokaturze wymierzono mu karę zawieszenia w czynnościach zawodowych na okres 2 lat oraz zakaz wykonywania patronatu na okres 10 lat;

- V. na zasadzie art. 84 ust. 1 i ust. 2 pkt. 4 Prawo o adwokaturze wymierzono adw. M. W. za czyny opisane w pkt. I i IV orzeczenia karę łączną zawieszenia w czynnościach zawodowych na okres 5 lat oraz zakaz wykonywania patronatu na okres 10 lat;
- VI. na zasadzie art. 84 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1 Prawo o adwokaturze wymierzono adw. M. W. za czyny opisane w pkt. II i III orzeczenia karę łączną nagany;
- VII. obciążono obwinionego kosztami postępowania w sprawie na rzecz Izby Adwokackiej.

Orzeczenie to zaskarżył w całości obrońca obwinionego zarzucając:

- 1. obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie:
  - a) art. 169 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k. polegającą na nieuzasadnionym oddaleniu wniosku obrońcy o dołączenie akt sprawy karnej, w której obwiniony występował jako obrońca na tej podstawie, że obrońca obwinionego nie sprecyzował tezy dowodowej, w sytuacji w której obrońca obwinionego i sam obwiniony nie mieli prawa wglądu w akta zawierające materiały wybiórczo przedstawione przez rzecznika dyscyplinarnego, co logicznie wykluczało sformułowanie tezy dowodowej innej niż potrzeba poszukiwania dowodów na potrzebę prowadzenia obrony obwinionego i urzeczywistnienie zasad procesowych w postaci obowiązku poszukiwania prawdy materialnej, bezpośredniości przeprowadzenia dowodów czy też równouprawnienia stron procesu karnego;
  - b) art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 95n Prawo o adwokaturze, poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności

- sprawy dotyczących przygotowania i wysłania przez obwinionego apelacji w sprawie, w której pełnił on funkcję obrońcy z urzędu M. P.;
- c) art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 95n Prawo o adwokaturze, poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy dotyczących treści i prawdziwości informacji przekazanych przez obwinionego w dniu 12 lipca 2012 r. Sądowi Okręgowemu;
  - d) art. 89 ust. 2 w zw. z art. 95n Prawo o adwokaturze w zw. z art. 4 i 7 k.p.k. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów przyjmującej postać całkowitej dowolności w ich ocenie, polegającą na nieuwzględnieniu dowodu z pisma pochodzącego z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 14 października 201 r. (k. 55), którego treść jest korzystna dla obwinionego i oparciu rozstrzygnięcia o dowody z zeznań świadków, które są niespójne i stronnicze, przy równoczesnym odstąpieniu przez skład orzekający od bezpośredniego zapoznania się z aktami sprawy karnej, w której obwiniony pełnił funkcję obrońcy z urzędu;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mający wpływ na jego treść, poprzez przyjęcie, że:
- a) obwiniony działając jako obrońca wyznaczony z urzędu w sprawie M. P. nie wniósł w jego imieniu apelacji oraz ukrywał ten fakt przed reprezentowanym przez siebie oskarżonym, a w konsekwencji dokonanie błędnego ustalenia, iż zachowanie obwinionego wypełnia znamiona czynu określonego w art. 80 Prawo o adwokaturze w zw. z § 6, 8, 49 i 56 Zbioru Zasad i Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, w sytuacji gdy analiza zebranych dowodów w świetle właściwego zastosowania reguł procesowych nie pozwoliły na takie ustalenie;
  - b) obwiniony w dniu 12 lipca 2012 r. podczas rozprawy przed Sądem Okręgowym przedstawił Sądowi nieprawdziwe informacje, działając na niekorzyść M. P., którego był obrońcą z urzędu, a w konsekwencji dokonanie błędnego ustalenia, iż zachowanie obwinionego wypełnia znamiona czynu określonego w art. 80 Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 ust. 2, § 6, 8, 11 i 43 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu,

w sytuacji gdy analiza zebranych dowodów w świetle właściwego zastosowania reguł procesowych nie pozwalały na takie ustalenie.

Podnosząc te zarzuty, obrońca obwinionego wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego orzeczenia przez uniewinnienie obwinionego od przypisanych mu czynów, ewentualnie
- 2) uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury, orzeczeniem z dnia 4 października 2014 r.:

1. zmienił zaskarżone orzeczenie (w oryginale „wyrok”) w punkcie I w ten sposób, że w miejsce orzeczonej kary zawieszenia w czynnościach zawodowych na okres pięciu lat wymierzył karę zawieszenia w czynnościach zawodowych na okres trzech lat oraz w miejsce zakazu wykonywania patronatu na okres dziesięciu lat wymierzył zakaz wykonywania patronatu na okres siedmiu lat;
2. zmienił zaskarżone orzeczenie w punkcie IV w ten sposób, że w miejsce zakazu wykonywania patronatu na okres dziesięciu lat wymierzył zakaz wykonywania patronatu na okres siedmiu lat;
3. zmienił zaskarżone orzeczenie w punkcie V w ten sposób, że wymierzył łączną karę zawieszenia w czynnościach zawodowych na okres trzech lat oraz zakazu wykonywania patronatu na okres siedmiu lat;
4. zwolnił obwinionego od opłaty i kosztów postępowania za drugą instancję;
5. w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy.

Kasację od prawomocnego orzeczenia wniósł obrońca obwinionego M. W. Zaskarżając orzeczenie w całości, obrońca zarzucił:

1. rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie:
  - a) art. 170 k.p.k. w zw. z art. 169 §1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 95n Prawo o adwokaturze, poprzez zaakceptowanie przez Sąd II instancji uchybienia postępowania, którego dopuścił się Sąd I instancji, polegającego na „nie uwzględnieniu wniosku” obrońcy o dołączenie akt sprawy karnej, w której obwiniony występował jako obrońca, na tej podstawie, że obrońca

obwinionego nie sprecyzował tezy dowodowej, w sytuacji w której obrońca obwinionego i sam obwiniony nie mieli prawa wglądu w akta zawierające materiały wybiórczo przedstawione przez rzecznika dyscyplinarnego, co logicznie wykluczało sformułowanie tezy dowodowej innej niż potrzeba poszukiwania dowodów na potrzebę prowadzenia obrony i urzeczywistnienie zasad procesowych w postaci obowiązku poszukiwania prawdy materialnej, bezpośredniości przeprowadzenia dowodów, czy też równouprawnienia stron procesu karnego, zaś postanowienie w przedmiocie „nieuwzględnienia” wniosku dowodowego nastąpiło w formie nieznaanej przepisom procedury karnej;

- b) art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 95 Prawa o adwokaturze poprzez brak wyczerpującego rozważenia zarzutu wskazywanego w punkcie 1a) odwołania obrońcy obwinionego odnośnie wskazywanego przez obrońcę naruszenia zasad prawdy materialnej, bezpośredniości w ocenie dowodów oraz równouprawnienia stron procesu karnego, co w zakresie podnoszonego naruszenia skutkowało fragmentarycznością uzasadnienia orzeczenia.

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury oraz orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...] i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Naczelnej Rady Adwokackiej na rozprawie przed Sądem Najwyższym wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy obwinionego adw. M. W. jest zasadna.

Ma rację skarżący, iż uzasadnienie orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury nie spełnia wymogów, jakim powinno odpowiadać uzasadnienie orzeczenia Sądu odwoławczego. Jego analiza wskazuje, iż Sąd ten jedynie bardzo ogólnikowo i to w sposób bardzo wybiórczy odniósł się do argumentów zawartych w punkcie 1a) odwołania obrońcy. Bezprzedmiotowe jest bowiem twierdzenie Sądu odwoławczego, iż obrońca mógł sam starać się o

uzyskanie wglądu do akt sprawy karnej prowadzonej przez Sąd Okręgowy [...], w sytuacji w której zarzut dotyczył przede wszystkim braku zetknięcia się z tym dowodem przez Sąd I instancji, a nie wyłącznie niemożnością wglądu do tych akt przez obrońcę i obwinionego. Zresztą co do obwinionego zostało złożone do akt sprawy pismo Przewodniczącej Wydziału tegoż Sądu Okręgowego z dnia 18 grudnia 2013 r., z którego wynika, iż nie wyraża zgody na wgląd do przedmiotowych akt przez obwinionego adw. M. W. Już ta okoliczność winna była skutkować bardzo wnikliwym rozpoznaniem zarzutu skarżącego, który wskazywał w nim także na konieczność urzeczywistnienia zasad procesowych, takich jak poszukiwanie prawdy materialnej, bezpośredniości przeprowadzenia dowodów, czy też równouprawnienia stron procesu, do czego Sąd odwoławczy w ogóle się nie odniósł. Analiza akt dyscyplinarnych oraz akt sprawy karnej wskazuje natomiast, iż brak akt Sądu Okręgowego [...] nie tylko uniemożliwił obrońcy sformułowanie tezy dowodowej w sposób wymagany przez Sąd Dyscyplinarny, ale przede wszystkim mógł utrudnić przeprowadzenie kontroli odwoławczej w sposób prawidłowy. Chodzi tu zarówno o ocenę zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, jak i ocenę samych zarzutów stawianych obwinionemu, a przypisanych mu orzeczeniem z dnia 6 maja 2014 r. przez Sąd Dyscyplinarny. Kserokopie akt sprawy karnej zostały bowiem dołączone przez Rzecznika Dyscyplinarnego do akt postępowania dyscyplinarnego w sposób wybiórczy i niepełny. Przede wszystkim należy wskazać na brak protokołów posiedzeń Sądu Okręgowego z dnia 17 maja 2012 r. i 6 czerwca 2012 r., na które nie stawił się adw. M. W., co jest przedmiotem zarzutu II, a z których wynikają przyczyny niestawiennictwa obwinionego. Brak jest również protokołu posiedzenia Sądu z dnia 12 lipca 2012 r., podczas którego obwiniony miał przedstawiać informacje będące obecnie przedmiotem zarzutu IV. Nie zostały również dołączone postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 12 lipca 2012 r. i 15 listopada 2012 r. odmawiające skazanemu przywrócenie terminu do wniesienia apelacji oraz Sądu Najwyższego z 2 lutego 2012 r. wskazujące na brak podstaw do wznowienia postępowania karnego dot. M. P. W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy wskazuje między innymi na zachowanie się skazanego podczas rozprawy apelacyjnej, której protokół został dołączony do akt postępowania dyscyplinarnego jedynie w części i to tej, która nie zawiera tego opisu. Okoliczności wynikające z

tych dokumentów, podobnie jak to, iż już po prawomocnym zakończeniu postępowania karnego adw. M. W. był obrońcą z wyboru skazanego M. P. w postępowaniu wykonawczym oraz, iż skazany zanim wystąpił o przywrócenie terminu, starał się o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary, może mieć zasadnicze znaczenie dla oceny wiarygodności zeznań M. P., pozostałych świadków oraz postępowania obwinionego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy i rozstrzygnięciu co do zasadności zarzutów zawartych w odwołaniu obrońcy obwinionego, Sąd odwoławczy będzie miał na uwadze powyżej wskazane okoliczności.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.